

TARGET BALLS

Naar aanleiding van het artikel van de Heer A van Sprang "De glazen bollen van Ermelo" ben ik eens in de literatuur gedoken. In de Verenigde Staten (waar anders?) vormen deze bollen, de z.g. target balls, een gewild verzamelobject.

Vroeger oefenden sportschutters op levende duiven, welke uit een houten kist werden vrijgelaten en vervolgens uit de lucht geknald. Over de medewerking van de duiven was men niet tevreden (ze vlogen te hoog, te laag, de verkeerde kant uit of helemaal niet etc)

Zo werd in [†] 1830 in Engeland een verbetering uitgedacht in de vorm van een glazen bol, de target ball genaamd.

Men sloeg hierdoor twee vliegen in één klap, want door het gebruik van target balls werden meteen de toen al voorkomende dierenbeschermers tevreden gesteld. Wellicht is de target ball het eerste diervriendelijke product ter wereld en zou als symbool kunnen dienen voor actiegroepen tegen de bio-industrie.

Zo'n vijftig jaar lang werden de target balls met de hand opgegooid. De bollen werden veelal gevuld met rook, confetti, zijden linten, veren etc., zodat een treffer zeker een spectaculair effect opleverde.

Charles Portlock (Boston, Massachusetts) introduceerde de target ball in de U.S.A. [†] 1850, maar echt werkelijk populair werd dit voorwerp door de schietshows van Buffalo Bill Cody en zijn helpster Annie Oakley. Zij verbaasden de menigte o.a. door een half dozijn bollen in één keer uit de lucht [†] te schieten.

Tot [†] 1860 waren de target balls eenvoudige ronde glazen bollen, welke in een mal werden geblazen. Doch vanaf die tijd begon men ze te verfraaien dmvv embossments van fraai licht weerkaatsende randjes en diamantvormige figuurtjes.

Ook verschenen firmanamen en afbeeldingen van jagers e.d. op de bollen, terwijl allerlei glaskleuren werden gebruikt.

Tegen 1860 werd de automatische target ball werpmachine uitgevonden door kapitein Adam Bogardus. Leek de target ball een grote vlucht te gaan nemen: niets was minder waar, want in 1880 vond George Ligowsky (Cincinnati, Ohio) de kleiduiwermachine uit en werd 't target ball schieten verdrongen door het kleiduiw (=aardewerk schoteltje) schieten. In 1893 werd (althans in Amerika) het laatste patent op een target ball aangevraagd.

Concluderende kan gesteld worden dat de target ball een vrij zeldzaam soort glaswerk is, wat slechts ruim een halve eeuw vervaardigd is geworden. De vondst in Ermelo is dus met recht bijzonder te noemen.